

7/17431
GK.40

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : 72252440-610-[2017-109]-9831
Konu : Yazılı Soru Önergesi (Aytun ÇIRAY)

18/12/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Başbakanlığın bila tarihli ve 83580 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde yer alan ve İzmir Milletvekili Sayın Aytun ÇIRAY'ın Başbakanımız Sayın Binali YILDIRIM'a yönelttiği ancak Başbakanlık Makamının koordinatörlüğümde cevap verilmesini tensip ettiği 7/17431 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar aşağıda değerlendirilmiştir.

Tüketici fiyat endeksinin (TÜFE) temel amacı, hanehalklarının tüketimine yönelik mal ve hizmet fiyatlarının zaman içindeki değişimini ölçmektir. TÜFE, belirli bir referans döneminde hanehalkları tarafından satın alınan mal ve hizmetlerin, hanehalkı tüketim harcamalarındaki görece önemini yansıtan ağırlıkların yer aldığı madde sepetindeki fiyat değişimini yansıtmaktadır. Kısaca, TÜFE ile madde sepeti, ağırlıklar ve fiyatlar kullanılarak genel fiyat düzeyindeki değişimler ölçülmektedir. TÜFE ağırlıklarının hesaplanmasında ana kaynak "Hanehalkı Bütçe Anketi"dir. Ankette, hanehalklarının hangi mal ve hizmeti satın aldıkları, bu mal ve hizmete ne kadar harcama yaptıklarına ilişkin ayrıntılı bilgiler sorulmaktadır. 2003=100 temel yıllık TÜFE'de, yurtiçinde mal ve hizmet tüketmek amacıyla yapılan tüm nihai parasal tüketim harcamaları esas alınmaktadır. Sepette kapsanacak ürünlerin sepet içindeki ağırlıkları bizzat hanehalkları tarafından yapılan harcamalara göre hesaplanmaktadır.

Bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklar, madde sepeti ve fiyatlar şeffaflık politikası gereği Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) internet sayfasında da yayımlanmaktadır. Bu kapsamda TÜFE sepetinde soruda bahsedilen "Motorize tank ve diğer zırhlı savaş araçları ve bunların parçaları, Turbo jet veya turbo pervaneli motor parçaları, Sıvı ve gazların akış seviye, basınç veya diğer değişkenlerini ölçme veya kontrol etme için kullanılan aletler, Çinko oksit ve perotsit; titanyum oksit, Pencere, pencereli kapılar (Fransız penceresi) ve bunların kasaları ile kapılar ve bunların kasaları ve eşikleri" gibi ürünler bulunmamaktadır.

Tüketici fiyat endeksi, sadece orta gelirli, sadece asgari ücretli veya sadece yüksek gelirli gibi belirli bir gelir grubunu dikkate alarak değil tüm Türkiye'yi kapsayacak şekilde, Avrupa Birliği ve dünya genelinde kullanılan uluslararası tanım, kavram ve yöntemlerle hesaplanmaktadır. Ne enflasyon sepeti ne de açıklanan değişim oranları tek bir bireyi yansıtmamakta, ülke ortalamasını ifade etmektedir. Başka bir ifadeyle, diğer ülke enflasyon

rakamlarında olduğu gibi Türkiye rakamları da belirli bir gelir grubuna ait olmayıp ülkenin tamamına yönelik bir göstergedir.

TÜİK enflasyon oranları hesaplamalarını, uluslararası kavram ve yöntemleri kullanarak, şeffaf bir biçimde yapmaktadır. Enflasyon için temel gösterge olan tüketici fiyatları endeksi; Avrupa Birliği (AB), Birleşmiş Milletler (BM) ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) önerileri doğrultusunda, zincirleme fiyat endeksi yöntemine göre hesaplanmaktadır.

TÜFE zincirleme yöntem ile hesaplanmakta, ağırlıklar ve madde sepeti her yıl güncellenmektedir. Bu kapsamda 2017 yılı endeksi de ilgili yılın ağırlıkları ve madde sepetine göre hesaplanmakta, geçmiş yılların yapılarına göre bir hesaplama yöntemi kullanılmamaktadır.

Bilindiği üzere, kamuda istihdam edilen personelin mali ve sosyal haklarında yapılan artışlar, Devletin mali imkânları, memleketin ekonomik gelişmesi, milli gelir düzeyi, genel geçim şartları ve yıllık enflasyon oranları göz önünde bulundurulmak suretiyle tespit edilmektedir. Ayrıca, 5982 sayılı Kanun ile yapılan Anayasa değişikliği sonucunda 2012 yılından itibaren memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında yapılacak artışlar karşılıklı müzakereler ile yürütülen toplu sözleşme süreci sonucunda belirlenmeye başlanmıştır. Bu kapsamda kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında 2016 ve 2017 yıllarında yapılan artışlar “Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2016 ve 2017 Yıllarını Kapsayan 3. Dönem Toplu Sözleşme” ile 2018 ve 2019 yıllarında yapılacak artışlar ise “Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşme” ile belirlenmiştir.

Buna göre; 2017 yılı için kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında birinci altı aylık dönemde yüzde 3, ikinci altı aylık dönemde yüzde 4 oranında artış yapılması hüküm altına alınmıştır. Bununla birlikte, 2017 yılı Haziran ayı TÜFE endeksinin 2016 yılı Aralık ayı TÜFE endeksine göre altı aylık değişim oranının, aynı dönem için öngörülen yüzde 3'lük artış oranını aşmış olması nedeniyle enflasyon zammını da yansıtabilecek şekilde kamu görevlilerinin mali ve sosyal hakları 2017 yılı ikinci döneminde % 6,92 oranında artırılmıştır. Bu düzenlemeler neticesinde kamu görevlilerinin mali ve sosyal hakları; 2017 yılının birinci altı aylık döneminde yüzde 3, ikinci altı aylık dönemde ise % 6,92 olmak üzere kümülatif olarak % 10,13 oranında artırılmıştır. 2018 yılı için ise, kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında birinci altı aylık dönemde % 4, ikinci altı aylık dönemde % 3,5 oranında artış yapılması hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, ilgili dönemlerde gerçekleşen TÜFE oranlarının aynı dönem için toplu sözleşmelerde öngörülen zam oranlarının üzerinde gerçekleşmesi halinde aradaki fark enflasyon zammı olarak kamu görevlilerinin maaş ve ücretlerine yansıtılacaktır.

Bu artışlar neticesinde, 2002 Aralık–2017 Kasım döneminde kamu personelinin mali ve sosyal haklarında önemli ölçüde artışlar sağlanmıştır. Bu dönemde aile yardımı ödeneği dahil en düşük memur maaşı % 594,2 oranında artarak 2.721 TL'ye, ortalama memur maaşı ise % 467 oranında artarak 3.277 TL'ye yükselmiştir. Aynı dönemde TÜFE'deki kümülatif artış ise % 269,6 oranında gerçekleşmiştir.

Sonuç olarak, kamu görevlilerinin aylık ve ücretlerine ilişkin söz konusu artışlar karşılaştırıldığında, aylık ve ücretlerdeki artışların, enflasyonun oldukça üzerinde gerçekleştiği ve kamu görevlilerinin satın alma güçlerinin arttığı görülmektedir.

Öte yandan, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 7 nci maddesi gereğince ilgili kurumlarca Bakanlığımıza iletilen bilgilere göre, söz konusu Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kamu idarelerinde istihdam edilen memur, hakim-savcı ve öğretim elemanı kadrolarından 2016 yılında istifa edenlerin sayısı Aralık ayı sonu itibariyle 3.194 adet, 2017 yılında istifa edenlerin sayısı ise Mart ayı sonu itibariyle 725 adettir.

Diğer taraftan, vergi indirimleri, beklenen toplumsal faydayı sağlayıp sağlamayacağı, diğer vergi uygulamaları açısından olumsuz bir sonuç doğurup doğurmayacağı, amaçlanan sosyal faydanın başka vasıtalarla sağlanıp sağlanamayacağı gibi hususlar göz önünde bulundurulmak suretiyle yapılmaktadır.

Bu kapsamda, 30/9/2017 tarihine kadar; beyaz eşyada uygulanan yüzde 6,7 oranındaki ÖTV sıfıra; yüzde 18 oranı uygulanan mobilya ve konut teslimlerindeki KDV oranı yüzde 8'e; alıcı ve satıcıdan ayrı ayrı binde 20 oranında alınan tapu harcı ise binde 15'e indirilmiştir.

Özellikle inşaat sektörüne yönelik bazı sözleşmelerde binde 9,48 oranında uygulanan damga vergisi oranı sıfıra indirilmiştir.

Diğer taraftan, 28/11/2017 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilen Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 35 inci maddesi ile 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa geçici madde eklenerek 2018 yılı emlak vergi değerlerine uygulanacak asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerlerinin 2017 yılı için uygulanan birim değerlerinin %50'sini geçmemesi sağlanmıştır.

Bu çerçevede, izlenen ekonomik programlar, bütçe hedefleri ve gerçekleştirmeleri göz önünde bulundurularak vergi yükleri azaltılmaya çalışılmakta ve bu konuda toplumsal fayda en üst seviyede tutulmaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

Naci AĞBAL
Maliye Bakanı